

FALLSKÄRMSHOPP I VERKLIGHETEN!

Uppvaknandet är ett fallskärmshopp från drömmen.

Meningen är hämtad ur en känd bok och skriven av en numera känd nobelpristagare.

Det kan vara så att det är mer eller mindre nödvändigt att komma till ett uppvaknande. Om det sedan är ett "fallskärmshopp" eller inte det återstår att se.

Ibland kan dock ett uppvaknande komma lite för sent. Det är då som politiker börjar se över sina ersättningar, tidigare obetalda hyror och ersättningar för resor. Allt det där kan ligga i dvala under flera år, men så plötsligt kan allt brista ut i en sensation: som ett fallskärmshopp!

Då är det berömda "drevet" framme. Sanningarna avslöjas och eventuella efterverkningar kan få förödande konsekvenser.

"Fallskärmshoppet" kan också betyda att man vågar göra det som går ut över det vanliga. Då handlar det oftast att gå mot strömmen, att försöka se på ett annat och nytt sätt, som diktaren och poeten, som Dag Hammarskjöld eller Nelson Mandela

Eller som en kreativ politiker sade en gång: "inte dagtinga med sitt samvete".

Ty någonstans finns det en hederlighet som vi kan ta fram och som visar sig vara gångbar i de flesta situationer.

Baksidan av hederligheten är girigheten, och den vill ingen kännas vid, även om den kan visa sig som en ihållande, sur eftersmak, då lågkonjunkturen visar sig vara en långa räcka av negativa händelser.

Bankernas överlappande lånecirkus urholkar förtroendet, inte bara i det mentala bankvalvet, utan även i det själsliga landskap, som innehåller värderingar och värdegrunder.

Att vi lever över våra tillgångar är numera en självklarhet och borde leda till besinningen och korrigerings av samhällslivet.

Att vi dessutom vet att om alla skulle leva som vi gör fordras minst ytterligare ett jordklot, som snurrar i en blå hinna genom ett sprudlande universum.

Så är vi där i det oändliga. Naturvetenskapens fasta objektiva registreringar leder in mot en verklighet av förundran och tro. Ja! I grunden är vetenskapen en tro som accelererar. Den är som vibrerande, osynligt närvarande, neutriner, vilka händelsevis sågs då de anlände "60 nanosekunder snabbare än ljuset".

Denna snabba översikt förkastade i ett ögonblick både Albert Einstein relativitetsteori och den fast surrade kvantmekaniken.

Det är som dikt, poesi. Världarna förändras. De återkommande fallskärmshoppen är kanske inte många, men de finns där mitt i en obeveklig verklighet, som heter atomer och elektroner.

Och in i en minsta av nanosekunder vilar ett liv i ständig förändring. Hur litet eller hur stort kan ett liv vara? Orden är enligt den tidige språkfilosofen Ludwig Wittgenstein en spegel av yttre verklighet.

Med våra ord öppnar vi mot drömmen, mot framtiden, men även mot det som varit och det som är. Fångna i vårt eget ordrum försöker var och en att finna en sanning eller flera sanningar.

Tankar och ord blandas där i ett personligt möte; våra hjärnhalvor tävlar om det bästa och mest sanningsenliga. Vi vet också hur ändringsbara tron religiösa värderingar kan vara. De kan vara av godo och de kan vara av ondo.

I vår idéhistoria kan vi konstatera, att vi inte kunnat få tillgång till får västerländsk vetenskap om inte islam och de arabiska värden utbildat oss i renässansens pånyttfödelse av kunskap och den därpå följande upplysningens sanningsbegrepp. Vad vi anar i en biblisk bergspredikan kan först förstås när begrepp som broderskap, jämlikhet och solidaritet vuxet fram ur flera revolutioner och proteströrelser.

Just nu väntar vi på att Syrien skall få bäras upp av frihetens händer och röster.

Därför blir fallskärmshoppen många och nödvända.

Tomas Tranströmers dikt Preludium ur debutsamlingen 17 dikter, 1954 fortsätter: *”Fri från den kvävande virveln sjunker/ resenären mot morgonens gröna zon./ Tingen flammar upp. Han förnimmer – i dallrande lärkans position – de mäktiga trädrotsystemens underjordiskt svängande lampor./ Men ovan jord/ står – i tropiskt flöde – grönskan, med/ lyftade armar, lyssnande/ till rytmen från ett osynligt pumpverk.*

Det är dags att vakna upp!

Hans-Evert Renérius